

PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA 12-LETNIEGO NARODOWEGO PROGRAMU ROZWOJU ROLNICTWA CHIŃSKIEJ REPUBLIKI LUDOWEJ

Niezwykle szybkie tempo kolektywizacji w Chinach powoduje ogromne zmiany w produkcji rolnej w całym kraju. Zmiany w produkcji rolnej będą z kolei oddziaływały na gospodarkę narodową, na zmiany w stosunkach produkcji i siłach wytwórczych całego kraju.

W związku z tym został opracowany, a następnie omówiony w dniu 25 stycznia 1956 roku na Najwyższej Nadrzędnej Państwowej Radzie projekt 12-letniego narodowego programu rozwoju rolnictwa na lata 1956—1967. Program rozwoju rolnictwa stawia tylko zasadnicze zadania w tej dziedzinie, z tym że szczegółowe zadania będą opracowane w planach pięcioletnich i rocznych. Według projektu założeń planu 12-letniego zasadniczo mają ulec zmianie stosunki produkcji na wsi chińskiej.

Do roku 1956 około 95% rodzin chłopskich zrzuciło się w spółdzielniach produkcyjnych różnych form. Projekt planu przewiduje, że w 1956 roku powinna zostać zakończona organizacja niższych form spółdzielczości produkcyjnej. Następnym etapem uspołdzielczania wsi przewiduje przechodzenie spółdzielni niższych typów (półsocjalistycznych) na wyższe.

Osiągnąć to będzie można stopniowo. W rejonach, gdzie istnieją już spółdzielnie wyższego typu i są dostatecznie mocne, organizacja spółdzielni wyższych typów powinna być w najbliższym czasie zakończona. W rejonach, gdzie są spółdzielnie niższych typów, przejście do wyższych form zespołowej gospodarki powinno nastąpić do końca 1958 roku. Przejście takie powinno następować stopniowo przez zakładanie przykładowych spółdzielni wyższych typów i oddziaływanie ich na gospodarstwa indywidualne oraz spółdzielnie niższych typów.

Warunkiem przejścia na wyższy typ spółdzielni musi być całkowita dobro-

wolność spółdzielców. Spółdzielnie powinny przechodzić do wyższych typów w miarę dojrzewania warunków koniecznych do tego przekształcenia. Warunkami takimi są:

- a) dostatecznie mocne i odpowiednio wykwalifikowane kierownictwo,
- b) warunki gospodarcze zapewniające wyższy poziom życiowy i wyższe dochody spółdzielców niż w niższych formach. Przechodzenie niższych form spółdzielczości na wyższe jest warunkiem dalszego rozwoju sił wytwórczych.

Problem pełnego uspołdzielczania wsi musi rozwiązać również zagadnienie przyjmowania na członków rolników o różnej przynależności klasowej. W związku z tym projekt programu rozwoju rolnictwa szeroko rozpatruje sprawę dopuszczenia do spółdzielni byłych obszarników i bogatych chłopów. W myśl projektu byli obszarnicy i bogaci chłopcy mogą być dopuszczani do spółdzielni produkcyjnych, o ile zaprzestali wyzysku i chcą być członkami spółdzielni. W związku z istnieniem różnorodnych wypadków postępowania, projekt przewiduje szereg zasad postępowania przy przyjmowaniu do spółdzielni byłych obszarników i bogatych chłopów. Zasady te są następujące:

- „a) ci spośród byłych obszarników i bogatych chłopów, którzy obecnie postępują jak należy i dobrze pracują, mogą zostać członkami spółdzielni i zmienić swą przynależność społeczną,
- b) ci, którzy postępują mniej więcej należyście — ani dobrze, ani źle — mogą być dopuszczeni do spółdzielni jako członkowie-kandydaci, przy czym ich przynależność społeczna pozostanie nie zmieniona,
- c) ci, którzy postępują należyście, powinni zostać przez gminne rady ludowe skierowani do pracy w spół-

- dzielniach pod dozorem. Ci, którzy dokonali sabotażu, powinni być karani zgodnie z przepisami,
- d) niezależnie od tego, czy otrzymają tytuł członka spółdzielni czy nie, byli obszarnicy i bogaci chłopcy przez pewien okres po wstąpieniu do spółdzielni nie mogą zajmować w niej kierowniczych stanowisk,
 - e) spółdzielnie muszą stosować zasadę równej płacy za równą pracę i wynagradzać byłych obszarników i bogatych chłopów odpowiednio do ich pracy,
 - f) synowie i córki byłych obszarników i bogatych chłopów, którzy w chwili przeprowadzania reformy rolnej nie ukończyli 18 lat lub byli jeszcze w szkołach, lub też przed reformą rolną pracowali wewnątrz gospodarstwa podlegając innym członkom rodziny, nie powinni być uważani za obszarników i bogatych chłopów i należy ich dopuścić do spółdzielni jako członków. Powinni oni być uważani za pracujących chłopów i otrzymywać pracę odpowiednio do swych zdolności."

Obok rolniczych spółdzielni produkcyjnych powinny rozwijać się i umacniać państwowe gospodarstwa rolne. W ciągu 12 lat państwowe gospodarstwa rolne powinny powiększyć areał ponad 10-krotnie z 890 tys. ha na 9,3 miliona ha. Państwowe gospodarstwa rolne powinny stanowić wzór racjonalnej gospodarki i organizacji.

W dalszej części projekt stawia zadania produkcyjne przed rolnictwem chińskim i określa środki zmierzające do osiągnięcia zwiększonej produkcji rolnej.

W produkcji roślinnej projekt przewiduje na okres dwunastolecia:

- 1) zwiększenie plonów zbóż o około 100% i osiągnięcie w 1957 roku w zależności od warunków poszczególnych rejonów od 30 q do 60 q zbóż z ha,
- 2) zwiększenie plonów bawełny z 262 kg do 450—750 kg z ha w zależności od warunków miejscowych,
- 3) rozwijanie wielostronnej produkcji, a w szczególności rozwijanie produkcji roślin przemysłowych i warzyw.

Zwiększona produkcja artykułów spożywczych powinna nie tylko zapewnić pokrycie potrzeb bytowych spółdzielców i zagwarantować wywiązanie się z obowiązków wobec państwa, ale również w związku z powtarzającymi się okresami klęskowymi

umożliwić stworzenie zapasu zboża na wypadek sytuacji wyjątkowej. Zapasy takie powinny odpowiadać 1—2-letniemu zapotrzebowaniu zboża.

W produkcji zwierzęcej na okres 1956—1967 projekt przewiduje:

- 1) szerokie rozwinięcie hodowli bydła, koni, osłów, mułów, wielbłądów, trzody chlewnej, owiec i drobiu ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad stadem matecznym i sztukami zarodowymi;
- 2) otoczenie opieką weterynaryjną zwierząt, poprawienie ich stanu zdrowotności i profilaktyczne leczenie,
- 3) poprawienie bazy paszowej przez zagospodarowanie pastwisk, podniesienie jakości pasz, należyte ich przechowywanie w silosach itp.

W celu zwiększenia produkcji roślinnej i osiągnięcia tak poważnego wzrostu plonów projekt przewiduje podjęcie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych oraz stosowanie najnowszych osiągnięć naukowych. W związku z tym jako środki podniesienia produkcji projekt stawia:

1. Wprowadzenie urządzeń wodno-melioracyjnych i regulację rzek. Urządzenia te mają szczególnie duże znaczenie dla gospodarki rolnej w Chinach, gdyż pozwolą usunąć powtarzające się często powodzie i posuchy, które wyniszczają kraj. Przewiduje się w ciągu dwunastolecia zmeliorowanie gruntów ornych, co umożliwi wzrost plonów, a na terenach górskich wpłynie na powstrzymanie procesu erozji. Uregulowanie stosunków wodnych pozwoli na wykorzystanie energii wodnej dla elektryfikacji wsi.
2. Powszechne wprowadzenie nowoczesnych maszyn rolniczych w ciągu 3—5 lat dla zapewnienia bardziej racjonalnej uprawy roli. Mechanizacja rolnictwa powinna posuwać się naprzód stopniowo, równoległe z uprzemysłowieniem kraju.
3. Zwiększenie nawożenia organicznego. W tym celu w ciągu 12 lat należy zwiększyć produkcję obornika przez szerokie rozwijanie hodowli bydła, trzody i owiec. Zaleca się również produkcję nawozów zielonych. Państwo ze swej strony będzie popierać rozwój zakładów produkujących nawozy sztuczne, co pozwoli zwiększyć również nawożenie mineralne.

4. Stosowanie nasion selekcyjnych odpowiednich do warunków miejscowych. W tym celu należy rozwijać i popierać produkcję nasion selekcyjnych wysokiej jakości, których produkcją szczególnie powinny się zająć państwowe gospodarstwa rolne. Spółdzielnie produkcyjne powinny wprowadzać pola nasienne dla produkcji wysokowartościowych nasion selekcyjnych. Powszechne wprowadzenie nasion selekcyjnych bawełny powinno nastąpić w ciągu 3 lat, a innych roślin uprawnych — jak ryżu, pszenicy, kukurydzy itp. — w ciągu 7—12 lat.
5. Spółdzielnie produkcyjne powinny poprawić strukturę i urodzajność gleby przez stosowanie odpowiednich zabiegów uprawowych oraz wykorzystywać wszystkie rezerwy gleb leżących odłogiem, zagospodarować je i przekształcić w ziemie uprawne.
6. Zwiększyć stosowanie poplonów o 120—230% w ciągu 12 lat. Pozwoli to na lepsze wykorzystanie ziemi i zwiększenie produkcji.
7. Zwiększyć powierzchnię uprawną roślin dających wysokie plony z ha, a w szczególności ryżu, kukurydzy i ziemniaka.
8. Stosować racjonalne zabiegi agrotechniczne, dbać o terminowość wykonywanych prac, zwiększać intensyfikację nakładów na produkcję, aby uzyskać możliwie największe plony.
9. Przeprowadzić gruntowną walkę ze szkodnikami i chorobami roślin.
10. Stopniowo zagospodarować ziemie leżące odłogiem, aby uzyskać większą powierzchnię uprawną. Zagospodarowanie odłogów powinno iść w parze z wprowadzaniem urządzeń wodno - melioracyjnych. Należy również maksymalnie wykorzystać i zagospodarować wszelkiego rodzaju nieużytki oraz ogołocone stoki górskie. Należy wszędzie, gdzie możliwe, sadzić drzewa, a spółdzielnie produkcyjne powinny zakładać szkółki drzew, ażeby dostarczać sadzonki.
11. Zwiększenie stopnia wykorzystania siły roboczej i podniesienie wydajności pracy jest również niezbędnym warunkiem podniesienia produkcji rolnej, a tym samym i pod-

niesienia dochodów chłopów. W związku z tym projekt zakłada, że od 1956 roku każdy zdolny do pracy mężczyzna powinien pracować co najmniej 250 dni w roku, a każda zdrowa kobieta co najmniej 120 dni rocznie. Podniesienie wydajności pracy wymaga odpowiedniej organizacji produkcji i udoskonalenia techniki. Członkowie spółdzielni produkcyjnych szczególnie powinny cechować pracowitość i zapobiegliwość w pracy.

12. Wzmacniać pracę kierownictwa naukowego i technicznego w rolnictwie oraz planowo kształcić kadrę dobrych fachowców — agromomów. Stworzyć odpowiednie warunki do badań naukowych w dziedzinie rolnictwa, otoczyć opieką szkolnictwem rolnicze, rolnicze instytuty naukowe i stacje doświadczalne. W ciągu 12 lat wydziały rolnictwa na wszystkich szczeblach powinny wykształcić kadry rolnicze w liczbie 5—6 milionów osób, co powinno pokryć zapotrzebowanie spółdzielni produkcyjnych na fachowców rolników. W ciągu 7—12 lat ukończyć budowę sieci hydrologicznych i meteorologicznych, co pozwoli usprawnić przewidywanie zmian pogody i warunków meteorologicznych dla potrzeb rolnictwa.

Następnie projekt omawia sprawy bytowe oraz kulturalno - oświatowe chłopów. W celu poprawienia sytuacji na wsi i polepszenia warunków projekt przewiduje:

1. Poprawę warunków mieszkaniowych. Budowa i remont domków rodzinnych członków spółdzielni powinny następować stopniowo w miarę wzrostu dochodów spółdzielców. Spółdzielnie powinny dopomóc, ażeby w miarę potrzeb warunki mieszkaniowe członków ulegały szybkiej poprawie.
2. Zniesienie analfabetyzmu w całym kraju w ciągu 7 lat. Minimum wymagań w dziedzinie likwidacji analfabetyzmu jest opanowanie 1500 znaków. Należy popularyzować obowiązek uzyskania wykształcenia podstawowego. Szkoły podstawowe we wsi będą prowadzone głównie przez spółdzielnie produkcyjne. W ciągu 7—12 lat należy rozmieścić na terenach wsi sieć zespołów kinematograficznych, klubów, ośrodków kultury, biblio-

tek, zespołów teatralnych i innych urządzeń kulturalnych, co pozwoli podnieść poziom kulturalny wsi.

3. W ciągu 7—12 lat doprowadzić sieć radiowych stacji nadawczych i linii telefonicznych do wszystkich terenów wiejskich. Rozszerzyć sieć urzędów pocztowych na wszystkie wsie, aby w ten sposób usprawnić pracę służby pocztowej i telegraficznej oraz kolportaż prasy.
4. Otoczyć szczególną opieką kobiety i dzieci. W tym celu przewiduje się, ażeby kobiety otrzymywały jednakową płacę za jednakową pracę na równi z mężczyznami. W sezonie nasilonych robót spółdzielnie powinny uruchamiać żłobki, ażeby umożliwić kobietom czynny udział w pracach rolnych. Otoczyć opieką kobiety przez zapewnienie im pracy odpowiedniej do ich możliwości oraz przez zorganizowanie odpowiednich warunków w okresie porodu. Ograniczać udział dzieci w pracy i uwzględniać ich wiek i siły fizyczne.
5. Ułatwić młodzieży zdobywanie nauki i pracy, popierać jej aktywność na wsi tak w dziedzinie produkcji, jak w pracy kulturalnej.

I wreszcie projekt omawia sprawy różne związane z całokształtem gospodarki na wsi:

1. W związku z wymianą towarową między miastem a wsią, wydziały handlu i spółdzielnie skupu ukończą reorganizację sieci ośrodków handlowych, usprawnią dostawę towarów na tereny wiejskie oraz ulepszą skup artykułów rolnych.
2. Wprowadzenie spółdzielni kredytu wiejskiego od 1957 roku rozwiąże szereg spraw związanych z kredytowaniem i przechowywaniem gotówki.
3. Likwidacja bezrobocia w miastach w ciągu 5—7 lat. Ci z bezrobotnych, którzy nie znajdują zatrudnienia w mieście, znajdą pracę na wsi na terenach, które będą zagospodarowane. Otwierają się tam możliwości pracy w dziedzinie rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, czy też w dziedzinie kultury, nauki, wychowania i zdrowia na terenach wiejskich.
4. Spójnia miasta ze wsią polegać ma na wzajemnej pomocy chłopa i robotnika. Spójnia ta powinna dotyczyć nie tylko wzajemnej wymiany produktów własnej pracy, ale także kontaktów osobistych i wymiany doświadczeń, co przyniesie korzyści rozwojowi przemysłu i rolnictwa i umocni sojusz robotniczo-chłopski.

Kazimierz Dąbrowski